

Com validar un text a lectura fàcil

Guia pràctica de com adaptar textos per a persones validadores

Edita:

dincat Plena
inclusió
Catalunya

Subvencionat per:

Autor:

Romà Javierre (Dincat Plena inclusió Catalunya)

Amb la col·laboració de:

Xarxa d'Accessibilitat Cognitiva de DINCAT

Validat per:

Equip de validadors de la Fundació AMPANS

AMPANS

Revisió del text: Maria Deulofeu

Il·lustracions: Miguel Gallardo

Disseny: Pilar Gorriz, Gerard Pellisa

Primera edició: Barcelona, desembre de 2022

Índex

Introducció / pàgina 5

Primera part / pàgina 7

Conceptes bàsics sobre accessibilitat cognitiva
i la validació de documents a lectura fàcil

Segona part / pàgina 19

La sessió de validació

Introducció

Aquest manual és una guia d'estudi per a persones amb discapacitat intel·lectual que volen aprendre a validar la comprensió d'un text adaptat a lectura fàcil.

Aquesta guia s'ha adaptat a lectura fàcil per facilitar la comprensió de tot el que s'hi explica.

La guia consta de 2 parts:

1. A la primera part, s'expliquen conceptes bàsics sobre l'accessibilitat cognitiva i la validació de documents.
2. A la segona part, s'explica com ha de ser una sessió de validació i com s'ha d'organitzar.

Primera part

**Conceptes bàsics
sobre accessibilitat cognitiva
i la validació de documents
a lectura fàcil**

Accessibilitat universal

L'accessibilitat és una característica que tenen els llocs, les coses i els edificis, perquè totes les persones els puguin utilitzar i entendre amb facilitat.

L'accessibilitat està relacionada amb l'eliminació de tot tipus de barreres, ja siguin barreres físiques, sensorials i de la informació.

Eliminar aquestes barreres és molt important, ja que permet que les persones amb discapacitat puguin viure de manera independent i participar en la societat en igualtat de condicions que la resta de persones.

L'accessibilitat és un dret reconegut per la Convenció de Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides en el seu article número 9.

Catalunya també té diferents lleis per garantir el dret a l'accessibilitat de tota la ciutadania.

Accessibilitat cognitiva

L'accessibilitat cognitiva fa que totes les coses siguin més fàcils d'entendre.

L'accessibilitat cognitiva ajuda a entendre el món que ens envolta.

Per exemple:

- La lectura fàcil.
- Els pictogrames.
- Els senyals per orientar-se.

Barreres d'accessibilitat

Són els obstacles que pot trobar una persona en l'**entorn físic**, el transport, els serveis, la informació i les comunicacions, que impedeixen que les persones amb discapacitat puguin viure de manera independent i participar en la societat en igualtat de condicions que la resta de persones.

Entorn físic:

Lloc o espai on són o van les persones en un moment donat.

Les barreres d'accessibilitat poden ser:

— Barreres arquitectòniques:

Barreres físiques que limiten o impedeixen la interacció de les persones amb l'entorn.

Per exemple: quan en un edifici només hi ha escales i no hi ha ni ascensor ni rampa.

— Barreres comunicatives:

Barreres que limiten o impedeixen expressar i rebre informació, ja sigui en la comunicació amb altres persones o en els mitjans de comunicació.

Per exemple:
un contracte de lloguer amb paraules tècniques i lletra petita.

— Barreres actitudinals:

Barreres d'actitud de les persones que provoquen una situació de rebuig en impedir que una persona amb discapacitat pugui gaudir dels seus drets en igualtat de condicions que qualsevol altra persona en la mateixa situació.

Disseny universal

El disseny de les coses, com els espais, els objectes o la informació, perquè puguin ser utilitzades i comprensibles per tantes persones com sigui possible.

Lectura fàcil

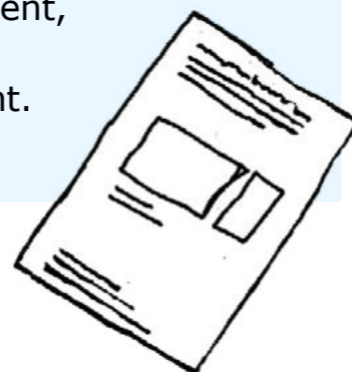
Mètode que recull unes pautes que expliquen:

- Com escriure textos perquè siguin fàcils d'entendre.
- Com dissenyar i **maquetar** els documents.

Maquetar un document:

La maquetació té a veure amb com s'ordenen els diferents elements d'un document, com el text o les imatges, perquè es pugui entendre fàcilment.

- Com validar o comprovar un document perquè sigui comprensible.

Els textos són accessibles quan la informació està en lectura fàcil i s'hi expliquen les coses de manera clara i senzilla.

Persona adaptadora

Professional que coneix i domina les pautes de redacció de textos en lectura fàcil i és capaç d'adaptar un text perquè es compleixin aquestes pautes.

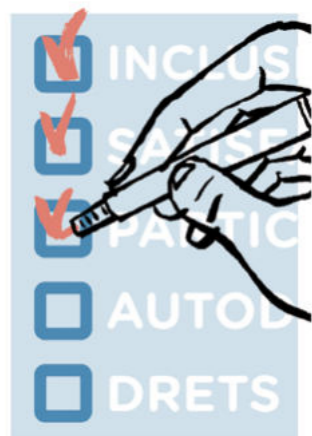
Persona dinamitzadora

Professional que forma part de l'equip de validació sense influir en l'opinió dels validadors en lectura fàcil, i que s'encarrega de crear l'equip i organitzar-lo, i planificar i ajudar en la seva feina.

Persona validadora

Persona amb dificultat de comprensió lectora que es dedica a comprovar que els textos adaptats a lectura fàcil són comprensibles per a altres persones amb dificultats de comprensió.

Sessions de validació

Sessions guiades per avaluar la comprensió d'un document adaptat a lectura fàcil.

Sessió guiada:

Sessió on se segueixen uns passos i unes normes per poder avaluar el text en lectura fàcil.

En aquesta sessió, hi participa la persona dinamitzadora i les persones validadores en lectura fàcil encarregades d'avaluar si el text és comprensible per tothom.

Pictogrames

Un pictograma és un dibuix o un símbol que representa un espai, una acció o una activitat.

Els principals usos dels pictogrames són:

- Senyalitzar espais públics.
- **SAAC: Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació.**

SAAC (Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació):

Són formes d'expressió diferents del llenguatge parlat que tenen com a objectiu augmentar les oportunitats per expressar-se i compensar les dificultats que tenen algunes persones per comunicar-se.

- Posar imatges en documents de lectura fàcil.
- Senyalitzar pàgines web.

Segona part

La sessió de validació

Com ha de ser l'espai on es fa la validació i què es necessita?

- Còmode i funcional
- Llumínós
- Ordinador amb accés a internet
- Taula
- Projector i pantalla gran, si és possible
- Pissarra
- Diccionari

L'equip de validació

1. La persona dinamitzadora:

És la persona que s'encarrega d'organitzar i dinamitzar les sessions de validació.

La persona dinamitzadora ha de tenir els coneixements següents:

- Formació en lectura fàcil.
- Conèixer la Norma UNE 153101 de lectura fàcil.
- Conèixer l'idioma.
- Saber utilitzar eines informàtiques d'edició de textos.
- Experiència en el tracte amb persones amb discapacitat intel·lectual.

2. La persona validadora:

És la persona amb dificultats de comprensió que es dedica a comprovar que els textos adaptats a lectura fàcil siguin comprensibles per altres persones amb dificultats de comprensió lectora.

La persona validadora ha de tenir els coneixements següents:

- Saber llegir.
- Entendre allò que està llegint.
- Saber escoltar.
- Saber expressar idees i emocions.
- Saber treballar en equip.

Formació necessària de l'equip

La persona dinamitzadora:

- Formació en adaptació i redacció de documents a lectura fàcil.
- Formació en l'àmbit de persones amb discapacitat intel·lectual.
- Coneixement de la Norma UNE 153101 de lectura fàcil.

La persona validadora:

- Formació en validació i avaluació de textos en lectura fàcil.

Nombre de persones de l'equip de validació

- Segons Inclusion Europe:
1 persona validadora
- Segons la Norma UNE 153101 de lectura fàcil:
3 persones validadores
- Recomanable:
entre 3 i 5 persones validadores

Quant temps duren les sessions de validació?

És recomanable que les sessions de validació durin entre 2 i 3 hores com a màxim amb una pausa de 30 minuts.

Passos que cal seguir per validar un document

— Pas 1:

La persona dinamitzadora ha de llegir el text original i el text adaptat a lectura fàcil.

Ha de preveure les dificultats i preparar el procés de validació tenint en compte les característiques del text.

— Pas 2:

La persona dinamitzadora ha de crear el grup amb les persones que participaran en el procés de validació del text.

És important que les persones del grup de validació es coneguin abans d'iniciar la validació del document.

— Pas 3:

Un cop creat el grup de validació, la persona dinamitzadora ha de facilitar tota la informació necessària sobre l'organització de la validació.

La persona dinamitzadora ha d'explicar:

- Quantes persones formen el grup.
- Característiques del text per validar.
- Tema del text per validar.
- Dies en què s'organitzarà la validació.
- L'horari de la validació.

— Pas 4:

La persona dinamitzadora reparteix una còpia del document que s'ha de validar a cadascuna de les persones del grup.

És important que abans de la primera sessió de validació totes les persones hagin llegit el document que s'ha de validar.

— Pas 5:

S'inicia la validació.

- La persona dinamitzadora ha de tenir sempre a mà la versió original i la versió adaptada a lectura fàcil.
- El text s'ha de llegir en veu alta. Cada frase es llegeix amb molta atenció, fent pauses al final de cada **paràgraf**.

Paràgraf:

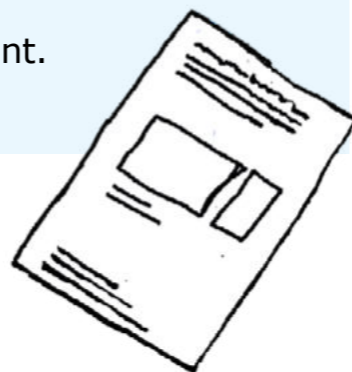
Fragment d'un text que està separat dels altres per un espai.

- Mentre es llegeix el text en veu alta, la persona dinamitzadora ha de fer preguntes a les persones validadores:
  - > Si s'entenen totes les paraules.
  - > Si s'entén com està explicat el text.
  - > Si l'ordre de les frases facilita la comprensió del text.
  - > Si la mida de la lletra és correcta.

Les persones validadores poden fer propostes sobre imatges, il·lustracions o **maquetació**.

Maquetar un document:

La maquetació té a veure amb com s'ordenen els diferents elements d'un document, com el text o les imatges, perquè es pugui entendre fàcilment.

- S'incorporen al text les propostes de millora i modificacions que fan les persones validadores.

— Pas 6:

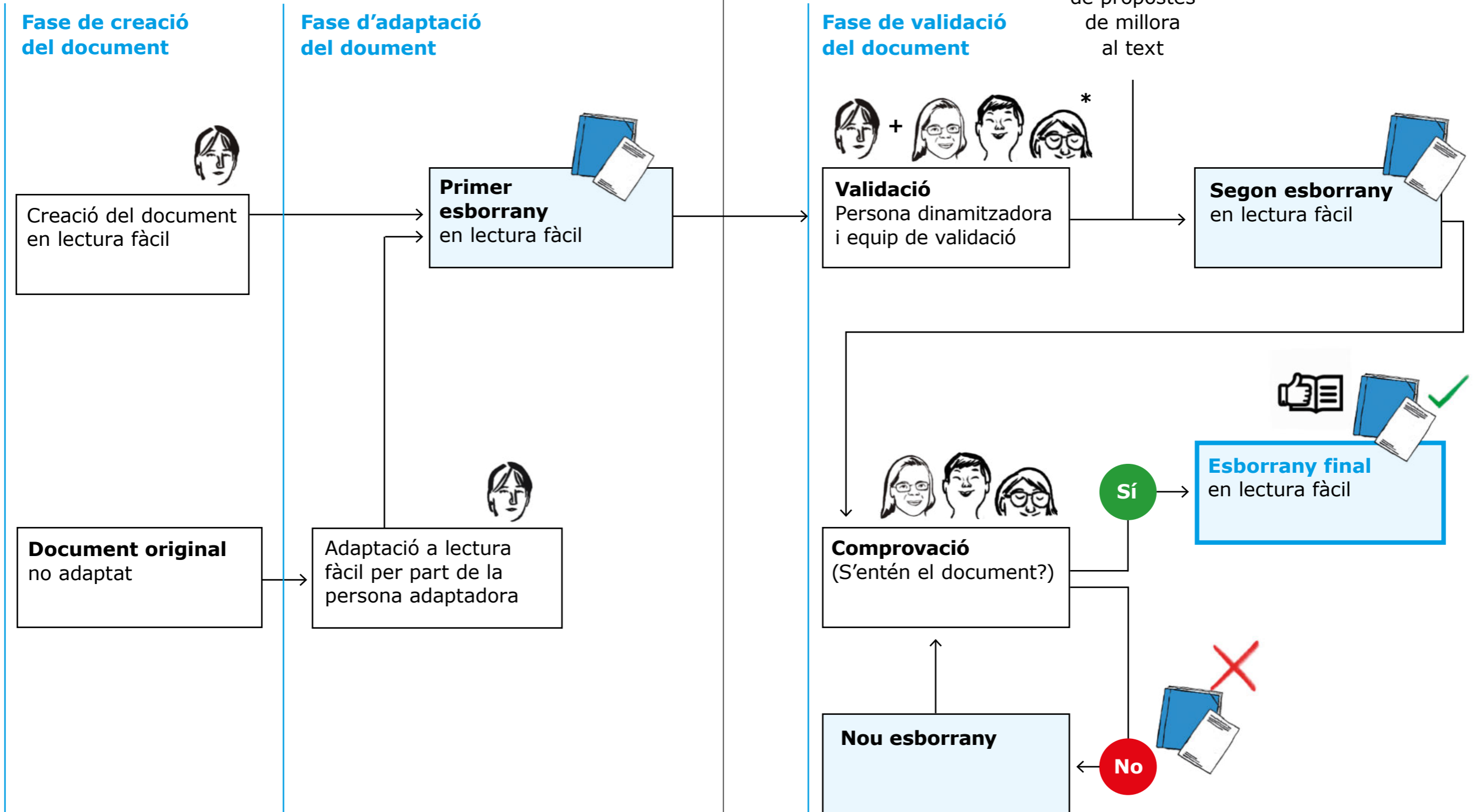
La persona dinamitzadora elabora una nova proposta de document amb totes les aportacions acordades pel grup.

— Pas 7:

La persona dinamitzadora organitza una o més sessions per revisar el document amb els canvis acordats.

Procés de creació, adaptació i validació d'un document a lectura fàcil

*Norma UNE LF

© Lectura Fàcil Europa. Logo: Inclusion Europe
Més informació a www.easy-to-read.eu

Contacte:

Joan Güell, 90-92 | 08028 Barcelona

Telèfon: 93 490 16 88 | Fax: 93 490 96 39

info@dincat.cat | www.dincat.cat

🐦 Twitter: @_dincat

📷 Instagram: @_dincat

📘 Facebook: @dincat.federacio

Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada
3.0 Espanya (CC BY-NC-ND 3.0 ES)